

gang og Kritik af selve Billederne. Der er herved naaet mange interessante Resultater, f. Ex. Bestemmelsen af Portrættet af Sophie Amalie Lindenov (jvfr. Arkiv og Museum, Serie II, Bind I) og af Ejler Krafses Epitafiemaleri fra Aversi Kirke. Hist og her kan man endnu savne Oplysninger, som f. Ex. naar Forf. ikke nøjere har omtalt de religiøse Billeder i Vemmetofte Kirke og deres Historie. Men overfor en saadan Indvending maa det ikke glemmes, at det er Portrætte, som i første Række har Forf.s Interesse, og at han paa dette Omraade har gjort stort Indhug i det Vildnis af fejlagtige Navnebestemmelser og mangelfulde eller misvisende Traditioner, som altfor længe har overgroet vore gamle Portrætmalerier.

Interessen for Portrætmalerier har i Virkeligheden ikke blot Bud til Ejerne af de store Samlinger. Enhver, der ejer Familieportrætter, burde erindre, at et Portræt uden Navn og Aarstal kun har yderst ringe historisk Værdi, men at selv et kunstnerisk lidet værdifuldt Billede kan faa Betydning, hvis det bærer sit rette Navn. I det smaa kan enhver lære af de nævnte Katalogarbejder og følge deres Exempel ved at virke for, at der skrives eller males korrekte og sikre Navne bag paa saa mange ældre og nyere Portrætter som muligt.

C. A. J.

GULDSMEDEBØGER.

Danske Guldsmedes Mærker. Anden meget forøgede Udgave af *Bernhard Olsen*, De kjøbenhavnske Guldsmedes Mærker, ved *Jørgen Olrik*. Udgivet af Dansk Folkemuseum. Kjøbenhavn 1919.

Enhver, der som Museumsmand eller Samler har haft at gøre med gammelt dansk Sølv, ved, hvor uundværligt *Bernhard Olsens* Værk om Guldsmedemærker er blevet. Første Udgave, der udkom 1892 som Særtryk af Tidsskrift for Kunstindustri, har nu i nogen Tid været udsolgt, og den nye Udgave, som er besørget af Museumsinspektør *Jørgen Olrik*, vil derfor sikkert overalt blive modtaget med Glæde. Den har bevaret

den praktiske Ordning af Mærkerne, og rent bortset fra, at Formatet nu er blevet langt behageligere end det gamle, noget uhandelige Tidsskriftsformat, er ogsaa Indholdet blevet forbedret. Det nye Oplag bringer ikke blot talrige Revisioner og Forøgelser af første Udgaves københavnske Mestermærker, der nu er førte saa langt ned i Tiden som til 1863, medens den tidligere Behandling ikke naaede længere end til Aaret 1800. Men desuden maa det særlig fremhæves, at der til de københavnske Mærker er føjet en hel Række Provinsstempler samt Oplysninger om og Gengivelser af danske Købstæders Bymærker. Aalborg, Aarhus, Assens, Bornholm, Helsingør, Holbæk, Horsens, Kalundborg, Kolding, Køge, Nestved, Odense, Randers, Ribe, Roskilde, Sakskøbing, Skelskør, Slagelse, Stege, Svendborg, Vejle og Viborg er paa denne Maade repræsenterede med flere eller færre Mærker. Endelig er der vedføjet en Fortegnelse over Navne paa Guldsmede, hvis Arbejder og Mærker endnu ikke er kendte, en Fortegnelse, der ligeledes omfatter hele Landet. Fuldstændighed kan naturligvis ikke opnaas i en Bog af denne Art, men baade som Haandbog og som Grundlag for videre Studium bør den finde flittig Anvendelse, ikke mindst i Provinsmuseerne.

Mærkebogen supplerer og suppleres af det store, langt kostbarere Arbejde, som Jørgen Olrik udgav 1915, »Danske Sølvarbejder fra Renaissancen til vore Dage«. Dette Værk, der ikke tidligere har været anmeldt i »Fortid og Nutid«, er til en vis Grad en Lejlighedspublikation, fremkaldt ved Guldsmedelavets 225-Aars Jubilæum. Det er et rigt og smukt illustreret, meget omhyggeligt udarbejdet Katalog over den Udstilling af gammelt dansk Sølvtøj, som Guldsmedelavet da tilvejebragte, og dets Stof er derfor noget begrænset. Hvad Renæssancetiden angaar, byder Nationalmuseets tilsvarende, ligeledes af Olrik udgivne ældre Publikationer selvfølgelig mere, men »Danske Sølvarbejder« fremdrager dog adskillige mærkelige og lidet paaagtede Arbejder. Og hvad den senere Tid angaar, bringer det ikke blot enkelte Pragtstykker, men tillige et repræsentativt og typisk Udvalg af de jævne, mere dagligdags Arbejder, som udgør det danske Sølvtojs store Mængder. Det tillader os at følge Smagens,

Formernes og Ornamentikkens Udvikling indenfor Sølvarbejdernes Kreds gennem de skiftende Stilarter fra Barok gennem Regentstil til Rokoko og videre til Nyklassicismens forskellige Perioder, Louis XVI-Stil, Revolutionstidens engelsk paavirkede Sølvstil og Empire. De københavnske Stempler med deres sikre Aarstal sætter os i Stand til at tidsfæste de forskellige Stilarter med langt større Sikkerhed end i andre Haandværksgrene, og uden Hensyn til Materialets Værd og Kostbarhed giver allerede dette Forhold Sølv-sagerne en stor kulturhistorisk Betydning. Netop derfor kunde det være fristende at beklage, at Værket ikke fremhæver Aarstallene tilstrækkeligt, og for den, der ikke har Tid til at gennemarbejde hele den udførlige Tekst, kunde Benyttelsen i det hele være gjort lettere, bl. a. ved at anvende Tekstens Løbenumre under Illustrationerne. Men disse og enkelte andre Indvendinger, som kunde gøres, er dog af ringe Betydning. Denne korte Omtale skal ikke være nogen Kritik, der fordyber sig [i Enkeltheder, men kun en Fremhæven af det statelige Værks Betydning for Museerne og for Samlerne.

C. A. J.

FORENINGSMEDDELELSER.

In memoriam.

Døden har i Løbet af det sidste Aar bortrevet tre af Fællesforeningens Venner.

8. September 1918 døde selve Foreningens Stifter, fhv. Rigsarkivar, Dr. jur. V. A. Secher. Secher havde i mange Aar deltaget i den tilsvarende tyske Forenings Møder (»Gesamttverein der deutschen Geschichts- und Altertumsvereine«), hvor han havde givet indgaaende Fremstillinger af nordisk Arkivvæsen, og han søgte nu at skabe et lignende Fællesorgan for de mange spredte danske Lokalforeninger og historiske Institutioner. Han ønskede ikke selv at træde i Spidsen for den nye Organisation, men han